

ECLAN300 Η Γλωσσική Αγωγή στο Νηπιαγείο

Τίτλος Μαθήματος	Η Γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο				
Κωδικός Μαθήματος	ECLAN300				
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό				
Επίπεδο	Μεσαίο				
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	3 ^ο έτος, Εαρινό εξάμηνο				
Όνομα Διδάσκοντα	Μαρία Χριστοδουλίδου Πάρλαλη				
ECTS	6	Διαλέξεις / εβδομάδα	3	Εργαστήρια / εβδομάδα	0
Στόχοι Μαθήματος	Οι στόχοι του μαθήματος περιλαμβάνουν ανάλυση θεωρητικών ζητημάτων γύρω από τη διδασκαλία και τους σκοπούς της γλωσσικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο, (τη διδασκαλία της γλώσσας στο αναλυτικό πρόγραμμα, τον φυσικό/αναδυόμενο γραμματισμό κλπ.), αλλά και την παρουσίαση στους μελλοντικούς εκπαιδευτικούς, παραδειγμάτων γλωσσικών δραστηριοτήτων προφορικού λόγου (κατανόηση και παραγωγή) και γραπτού λόγου (προαναγνωστικές δραστηριότητες).				
Μαθησιακά Αποτελέσματα	<ol style="list-style-type: none"> 1. Να αναλύουν το θεωρητικό πλαίσιο του γραμματισμού και των πολυγραμματισμών με έμφαση στις διαδικασίες ανάδυσής του σε μικρές ηλικίες. 2. Να εξηγούν τις δυνατότητες ένταξης του γραμματισμού στο ευρύτερο παιδαγωγικό πλαίσιο του νηπιαγωγείου. 3. Να αξιολογούν τα αναλυτικά προγράμματα και τις αρχές σχεδιασμού εκπαιδευτικού υλικού για τη γλώσσα στις μικρές ηλικίες. 4. Να αναλύουν τις ψυχολογικές, κοινωνικές και γλωσσικές προϋποθέσεις για τη γλωσσική αγωγή. 5. Να αναλύουν την επικοινωνιακή-λειτουργική μεθοδολογική αρχή, σύμφωνα με την οποία το νήπιο καλλιεργεί τη μητρική του γλώσσα επικοινωνώντας με τους άλλους μέσα σε πραγματικές επικοινωνιακές συνθήκες. 6. Να σχεδιάζουν δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής για το νηπιαγωγείο. 				
Προαπαιτούμενα	Κανένα	Συναπαιτούμενα	Κανένα		
Περιεχόμενο Μαθήματος	<ul style="list-style-type: none"> • Η ανάδυση του γραμματισμού: θεωρητικό πλαίσιο, προανάγνωση, προγραφή, αναδυόμενος γραμματισμός. • Αναλυτικά Προγράμματα για τη γλωσσική διδασκαλία: Αναδυόμενος και κριτικός γραμματισμός, οι τέσσερις δεξιότητες, πολυτροπικότητα, στρατηγικές κατανόησης • Οι προϋποθέσεις των νηπίων: Η γλωσσική γνώση, οι ψυχολογικές προϋποθέσεις, οι κοινωνικές προϋποθέσεις, οι γλωσσικές προϋποθέσεις, οι επίσημες προδιαγραφές της γλωσσικής αγωγής. 				

	<ul style="list-style-type: none"> • Το πλαίσιο της προτεινόμενης διδακτικής μεθοδολογίας: Η επικοινωνιακή-λειτουργική μεθοδολογική αρχή, σύμφωνα με την οποία το νήπιο καλλιεργεί τη μητρική του γλώσσα, οι επιμέρους μεθοδολογικές αρχές που θα πρέπει να διέπουν τη γλωσσική διδασκαλία, είδη δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής. • Ο προφορικός λόγος και η διδασκαλία του: Χαρακτηριστικά του προφορικού λόγου, η φωνητική και η φωνολογία, η φωνολογική επίγνωση, δραστηριότητες προφορικού λόγου. • Η δομή της γλώσσας και η διδασκαλία της: Η έννοια της δομής της γλώσσας, η διδασκαλία της δομής της γλώσσας στην Κύπρο και την Ελλάδα, η διδασκαλία της δομής της γλώσσας στο νηπιαγωγείο, δραστηριότητες δομής. • Η λογοτεχνία ως είδος λόγου και η διδασκαλία της: Γλωσσολογία και λογοτεχνία, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως ιστορία, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως κοινωνικά και πολιτισμικά προϊόντα, δημιουργικότητα και πολυσημία στη γλώσσα, η γλώσσα και η λογοτεχνία ως τέχνες, ο λογοτεχνικός και μη λογοτεχνικός λόγος στη διδακτική πράξη, δραστηριότητες λογοτεχνίας. • Η ανάγνωση και η διδασκαλία της: Η έννοια της ανάγνωσης, η διδασκαλία της ανάγνωσης στο νηπιαγωγείο, δραστηριότητες ανάγνωσης. • Ο γραπτός λόγος και η διδασκαλία του: Χαρακτηριστικά του γραπτού λόγου, η διδασκαλία του γραπτού λόγου στο νηπιαγωγείο, γραμματισμός, πολυγραμματισμοί και διδασκαλία γραπτού λόγου, δραστηριότητες γραπτού λόγου.
<p>Μεθοδολογία Διδασκαλίας</p>	<p>Διαλέξεις για την προσφορά του θεωρητικού υπόβαθρου για τη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο, αναλύσεις και συζητήσεις των προτεινόμενων δραστηριοτήτων γλωσσικής αγωγής, εργασία από τους φοιτητές και προετοιμασία τους για τη διδακτική πράξη.</p>
<p>Βιβλιογραφία</p>	<p>Εγχειρίδια</p> <p>Δουμανίδου, Σ., Κοντοπούλου, Α. & Μυρτώ Ντίνα. 2016. Εφαρμοσμένες γλωσσικές δραστηριότητες: Γέφυρες επικοινωνίας και γραμματισμού. Επιστημονική επιμέλεια: Κώστας Ντίνας. Καβάλα: Εκδόσεις Σαΐτα. (Υπάρχει άδεια αναπαραγωγής)</p> <p>Χατζησαββίδης, Σ. 2002. Η γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο: Δραστηριότητες για την καλλιέργεια της επικοινωνιακής ικανότητας και του γραμματισμού. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Βάνιας</p> <p>Συμπληρωματική Βιβλιογραφία</p> <p>Αναγνωστόπουλος, Β. Δ. 1998. Γλωσσικό υλικό για το νηπιαγωγείο. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης</p> <p>Βυγκότσκι, Λ. 1993. Σκέψη και γλώσσα. Αθήνα: Εκδόσεις Γνώση</p> <p>Γιαννικοπούλου, Α. 1998. Από την προανάγνωση στην ανάγνωση. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης.</p> <p>Γιαννικοπούλου, Α. 2002. Η γραπτή γλώσσα στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης.</p> <p>Βασιλοπούλου, Α. 2018. Το σύμπλεγμα διαδοχικών ερωτήσεων ως τεχνική υπαινικτικής εκμείευσης στο Νηπιαγωγείο. Στο Θ.- Σ. Παυλίδου</p>

	<p>(επιμ.) Ερωτήσεις-απαντήσεις στην προφορική επικοινωνία 3. Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης: Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 191-212.</p> <p>Γεωργαλίδου, Μ. 2014. Παιδικός λόγος. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού και Β. Τσάκωνα (επιμ.). Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και Εφαρμογές. Αθήνα: Εκδόσεις Νήσος.</p> <p>Κακανά, Δ. και Τσολάκη, Κ. (1999). Η ανάπτυξη της γραφής στη προσχολική ηλικία (2η Εκδ.). Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.</p> <p>Καλαϊτζή, Ελένη. 2018. Ερωτήσεις δασκάλου-απαντήσεις μαθητών στο μάθημα της ξένης γλώσσας: Μια λειτουργική-πραγματολογική έρευνα. Στο Θ.- Σ. Παυλίδου (επιμ.) Ερωτήσεις-απαντήσεις στην προφορική επικοινωνία 3. Αριστοτέλειο Παν/μιο Θεσσαλονίκης: Ίδρυμα Μανώλη Τριανταφυλλίδη, 213-235.</p> <p>Ταφά, Ευ. 2011. Ανάγνωση και γραφή στην προσχολική εκπαίδευση. Αθήνα: Πεδίο</p> <p>Χατζόπουλος, Ν. 2018. Λάχανα και χάχανα στο νηπιαγωγείο. Αθήνα: Ελληνοεκδοτική</p> <p>Μότσιου, Ε. 2014. Εισαγωγή στην ανάπτυξη της γλώσσας. Θεσσαλονίκη: University Studio Press</p> <p>Νατσιοπούλου, Τ. 2012. Παιδικά βιβλία στην προσχολική και βρεφική ηλικία. Εκδόσεις Ζυγός.</p> <p>Παναγιωτίδης, Φ. 2013. Μίλα μου για γλώσσα. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές εκδόσεις Κρήτης</p>
Αξιολόγηση	<p>Η αξιολόγηση των φοιτητών γίνεται με μία <u>ενδιάμεση γραπτή εξέταση</u> και μία <u>τελική γραπτή εξέταση</u> των θεωρητικών ζητημάτων που αφορούν στη γλωσσική αγωγή στο νηπιαγωγείο και με <u>εκπόνηση εργασίας</u> που μπορεί να είναι θεωρητική ανάλυση της γλωσσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο συνομιλίας ή σχεδιασμός μιας γλωσσικής δραστηριότητας. Τα ποσοστά της κάθε αξιολόγησης κατανέμονται ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ενδιάμεση εξέταση: 30% • Εργασία 20% • Τελική εξέταση: 50%
Γλώσσα	Ελληνική